

Haqiqat nima? — Toʻrtinchi son

Yuragingiz bezovta boʻlmasin

Jeff Pippenger

2023-09-09

1798-yilda Millerchilar tarixining boshida Doniyor kitobidagi Ulay daryosi haqidagi vahiy muhrdan yechildi; buning natijasida bilimning ortishi yuz berib, u sajda qiluvchilarning ikki toifasini sinovdan oʻtkazdi va namoyon qildi. Ulay vahiyi Vahiy kitobining ikkinchi va uchinchi boblaridagi yetti jamoat orqali ifodalanganidek, Xudoning xalqi uchun ichki xabarni ifodalaydi. 1798-yilda boshlangan paygʻambarlik tarixining oxirida, 1844-yil 12–17-avgust kunlari boʻlib oʻtgan Exeter lager yigʻinida, Yahudo qabilasining Arsloni yashirin haqiqat ustidan Oʻz qoʻlini olib tashlaganida, Yarim tun nidosi xabari muhrdan yechildi; buning natijasida bilimning ortishi yuz berib, u sajda qiluvchilarning ikki toifasini sinovdan oʻtkazdi hamda namoyon qildi.

1989-yilda, Doniyor kitobining oʻn birinchi bobi, qirqinchi oyatda tasvirlanganidek, sobiq Sovet Ittifoqini ifodalovchi mamlakatlar papalik va Qoʻshma Shtatlar tomonidan supurib tashlanganida, Doniyor kitobidagi Xiddekel daryosi haqidagi vahiy muhrdan ochildi va buning natijasida bilimning ortishi yuzaga kelib, sajda qiluvchilarning ikki toifasini sinovdan oʻtkazdi hamda namoyon qildi. Xiddekel vahiyi Vahiy kitobidagi yetti muhr orqali ifodalanganidek, Xudoning xalqining dushmanlari haqidagi tashqi xabarni ifodalaydi. 1989-yilda boshlangan bashoratli tarixning oxirida, 2023-yil iyul oyining soʻnggi bir necha haftasidan boshlab, Yahudo qabilasining Arsloni yashirin haqiqat ustidan Oʻz qoʻlini olib, Yarim tun qichqirigʻi xabarini muhrdan ochish jarayonini boshladi; bu esa bilimning ortishini yuzaga keltirmoqda, u Xudoning xalqi orasida sajda qiluvchilarning ikki toifasini sinovdan oʻtkazmoqda va oxir-oqibat namoyon qiladi.

Yuhanno kitobining oʻn toʻrtinchi bobining birinchi oyatida Masih shogirdlarni yuraklari bezovta boʻlmasin, deb dalda beradi.

Yuragingiz bezovta boʻlmasin: siz Xudoga ishonasiz, Menga ham ishonib. Yuhanno 14:1.

Bir necha soat ichida Masih qoʻlga olindi va koʻp oʻtmay U xochga mixlandi, dafn etildi hamda tirildi. Otaning huzuriga koʻtarilgach, U shogirdlari oldiga qaytdi.

Ular shunday gaplashib turganlarida, Isoning Oʻzi ularning oʻrtasida turib, ularga dedi: «Sizlarga tinchlik boʻlsin». Ammo ular dahshatga tushib, qoʻrqib ketdilar va ruhni koʻrdik, deb oʻyladilar. Shunda U ularga dedi: «Nega bezovta boʻlyapsizlar va nega qalblaringizda shubhali oʻylar tugʻilmoqda?» Luqo 24:36–38.

Islohot yoʻnalishidagi birinchi hafsalasi pir boʻlish Xudoning xalqi ilgari vahiy qilingan haqiqatni unutganida yuz beradi. Shogirdlar xoch inqirozi chogʻida ularning qoʻrquvi va hafsalasi pir boʻlishi namoyon boʻlishidan bir haftadan ham kamroq vaqt oldin Iso ularga aytganlarini unutgan edilar. Birinchi hafsalasi pir boʻlishdan keyin kechikish davri keladi; bu oʻn bokira haqidagi masalda Kuyovning yoʻqligi bilan ifodalanadi. Iso shogirdlarga toʻgʻridan-toʻgʻri Oʻz Otasining huzuriga ketayotganini, ammo yana qaytib kelishini aytgan edi. U shogirdlarga bergan oldindan bilish

ularga inqirozdan mutlaqo yengilib qolishning oldini olmadi. O‘n bokira haqidagi masal kontekstida inqiroz — xarakterning rivojlantiriladigan emas, balki namoyon bo‘ladigan joyidir. Iso shogirdlarni tanlagan va tayinlagan edi hamda inqirozdan oldin aynan shu haqiqatni ularga aytgan edi.

Sizlar Meni tanlaganingiz yo‘q, balki Men sizlarni tanladim va tayinladimki, sizlar borib meva keltiringlar va mevangiz qolsin; toki Mening nomim bilan Otadan nimani so‘rasangiz, U sizlarga bersin. Yuhanno 15:16.

Shunga qaramay, ular tanlangan bo‘lsalar-da, bu ularning inqiroz tomonidan yengib o‘tilishining oldini olmadi.

“Fe‘l-atvor inqiroz orqali namoyon bo‘ladi. Yarim tunda jiddiy ovoz bilan: ‘Mana, kuyov kelmoqda; uni kutib olishga chiqinglar’, deb e‘lon qilinganda, uxlab yotgan bokiralar uyqularidan uyg‘ondilar va hodisaga tayyorgarlik ko‘rgan kimlar ekani ayon bo‘ldi. Har ikki tomon ham buni kutmagan holda qolgan edi, ammo ulardan biri favqulodda holatga tayyor edi, boshqasi esa tayyorgarliksiz topildi. Fe‘l-atvor sharoitlar orqali namoyon bo‘ladi. Favqulodda holatlar fe‘l-atvorning asl mohiyatini yuzaga chiqaradi. Kutilmagan va to‘satdan keladigan biror falokat, judolik yoki inqiroz, qandaydir kutilmagan kasallik yoki iztirob, jonni o‘lim bilan yuzma-yuz keltiradigan biror narsa fe‘l-atvorning ichki haqiqatini ochib beradi. Xudoning Kalomi va‘dalariga haqiqiy imon bor-yo‘qligi oshkor bo‘ladi. Jon inoyat bilan tutib turiladimi-yo‘qmi, chiroq bilan birga idishda moy bormi-yo‘qmi — bularning hammasi ayon bo‘ladi.”

“Sinovli zamonlar hammaga keladi. Xudoning sinovi va imtihoni ostida biz o‘zimizni qanday tutamiz? Chiroqlarimiz o‘chib qoladimi? Yoki biz ularni hanuz yonib turadigan holatda saqlaymizmi? Inoyat va haqiqatga to‘la bo‘lgan Zot bilan bo‘lgan aloqamiz orqali har qanday favqulodda vaziyatga tayyormizmi? Besh dono bokira o‘z fe‘l-atvorini besh nodon bokiraga bera olmas edi. Fe‘l-atvor har birimiz tomonidan shaxsan shakllantirilishi lozim.” Review and Herald, October 17, 1895.

Vahiy kitobining dastlabki oyatlarida ko‘rsatilgan Iso Masihning vahiyi jamoatga, undan keyin esa dunyoga beriladigan yakuniy ogohlantirish xabaridir. Bu vahiy Yahudo qabilasining Arsloni tomonidan sinov muddati yopilishidan sal oldin muhrdan ochiladi; Vahiy kitobining beshinchi bobida U muhrlangan kitobni ochishga munosib bo‘lgan yagona Zot sifatida ko‘rsatilgan.

Oqsoqollardan biri menga dedi: “Yig‘lama; mana, Yahudo qabilasining Arsloni, Dovudning Ildizi, kitobni ochishga va uning yetti muhrini yechishga g‘olib keldi.” Vahiy 5:5.

Yahudo qabilasining Sheri, shuningdek, “Dovudning ildizi”dir, yana U “Dovudning o‘g‘li” hamdir va U Dovudning Rabbidir ham. Yahudo qabilasining Sheri orqali ifodalangan bog‘liqlik shuni ko‘rsatadiki, Yahudo qabilasining Sheri bir haqiqatni muhrlaganda yoki muhrdan chiqarganda, buni birinchi zikr qoidasini qo‘llash orqali amalga oshiradi; bu qoida bir narsaning oxirini, Iso “Dovudning ildizi” sifatida ifodalanganidek, uning boshi orqali aniqlaydi. Oxirzamonning “bir” vaqtida bir haqiqat muhrdan chiqarilganda, Doniyor o‘n ikkinchi bobda ifodalanganidek, poklanish jarayoni boshlangan bo‘ladi.

“Yahudo qabilasining Arsloni kitobni ochgan va Yuhannoga bu oxirgi kunlarda nima bo‘lishi kerakligi haqidagi vahiyani bergan edi. Doniyor o‘z ulushida turib, o‘z guvohligini berishi kerak edi; bu guvohlik oxirzamon vaqtigacha muhrlangan edi, o‘shanda birinchi farishtaning xabari bizning dunyomizga e‘lon qilinishi lozim edi. Bu masalalar ana shu oxirgi kunlarda cheksiz muhimdir, ammo «ko‘plar poklanib, oqartirilib, sinaladilar», «fosiqlar esa yomonlik qiladilar; fosiqlardan hech biri anglamaydi». Manuscript Releases, 18-jild, 14, 15.”

Yahudo qabilasining Arsloni sifatida Isoning ishi behad muhimdir, biroq «fosiqlarning» «hech biri» na uning ishini, na muhrdan ochilgan xabarni tushunadi.

U shunday dedi: “Yo‘lingdan bor, ey Doniyor; chunki bu so‘zlar oxirzamongacha yopiq va muhrlangandir. Ko‘plar poklanadi, oqartiriladi va sinaladi; ammo fosiqlar fosiqlik qiladilar; fosiqlardan hech biri tushunmaydi, lekin donolar tushunadilar.” Doniyor 12:9, 10.

Sinov jarayoni uch bosqich bilan ifodalanadi: “poklangan, oq qilingan va sinalgan”. Bu uch bosqich “abadiy xushxabar”ning uch bosqichini ifodalaydi; birinchi farishtaning xabarida u Xudodan qo‘rqing (poklangan), Unga ulug‘vorlik bering (oq qilingan), chunki Uning hukmi soati keldi (sinalgan), deb ifodalangan. Bu uch bosqich ibroniy alifbosining birinchi harfi, o‘n uchinchi harfi va oxirgi harfi bilan ifodalangan “haqiqat”dir; va bu harflar shu tartibda birlashtirilganda, ibroniycha “haqiqat” so‘zi hosil bo‘ladi.

O‘sha uch qadam — “yo‘l”dir, chunki Asafning Zabur 77:13 dagi so‘zlariga ko‘ra, Xudoning yo‘li muqaddas maskandadir; u yerda hovlida gunohkor qon to‘kilishi orqali poklanadi. So‘ngra qon muqaddas joyga olib kiriladi, bu esa “oq qilinish” jarayoni bo‘lgan muqaddaslanishni ifodalaydi.

Oqsoqollardan biri menga javoban dedi: “Oq liboslarga burkangan bular kimlar va qayerdan kelganlar?” Men esa unga dedim: “Hazrat, buni siz bilasiz.” U menga dedi: “Bular ulug‘ musibatdan chiqqanlardir; ular o‘z liboslarini yuvib, Qo‘zining qoni bilan oppoq qildilar.” Vahiy 7:13, 14.

Shunda oqlangan va muqaddas qilingan gunohkor Eng Muqaddas Joy bilan ifodalangan hukmda “sinovdan o‘tish”ga tayyorlanadi. Iso — “yo‘l”, “haqiqat” va “hayot”dir. Yo‘l — boshlanish, haqiqat — o‘rta, hayot esa — nihoyadir. Agar biz birinchi qadam orqali poklansak, biz yo‘ldamiz; bu esa oqlanganlarning yo‘lidir.

Lekin solihlarning yo‘li porloq nur kabidir; u to‘la kun bo‘lguncha tobora yorishib boradi. Hikmatlar 4:18.

Ikkinchi qadam — Uning Kalomi haqiqat bo‘lgani uchun, Uning haqiqatigina orqali amalga oshadigan solihlikning namoyon bo‘lishidir.

Ularni O‘z haqiqating orqali muqaddas qilgin: Sening kaloming haqiqatdir. Yuhanno 17:17.

Oqlanganlar birinchi pog‘ona bilan ifodalanadi, muqaddas qilinganlar esa ikkinchi pog‘ona bilan ifodalanadi. Dastlabki ikki pog‘ona oqlangan va muqaddas qilinganlarni hukmga kirib, abadiy hayotni qabul qilishga tayyorlaydi. Iso yo‘l, haqiqat va hayotdir.

“Ichki solihlik tashqi solihlik bilan tasdiqlanadi. Ichidan solih bo‘lgan kishi bag‘ri tosh va hamdardlikdan yiroq bo‘lmaydi, balki kundan-kunga kuchdan kuchga o‘tib, Masihning suratiga o‘tib boradi. Haqiqat orqali muqaddas qilinayotgan kishi o‘zini tuta biladigan bo‘ladi va inoyat ulug‘vorlikda g‘oyib bo‘lgunicha Masihning izlaridan boradi. Biz oqlanadigan solihlik bizga hisoblanadi; biz muqaddas qilinadigan solihlik esa bizga ato etiladi. Birinchisi osmon uchun bizning huquqimizdir, ikkinchisi esa osmon uchun bizning munosibligimizdir.”
Review and Herald, 1895-yil 4-iyun.

Yuhanno kitobining o‘n to‘rtinchi bobidan o‘n yettinchi bobigacha bo‘lgan qismda Masih ularni tark etib O‘z Otasi huzuriga ketganida shogirdlarning bunga qanday munosabat bildirishlari masalasi takror-takror bayon etiladi. U qaytib kelishini va’da qiladi va tez orada kelajak inqiroz chuqur bir umidsizlikni keltirib chiqarishini U tushunar edi (holbuki, shogirdlar buni tushunmagan edilar). Bu to‘rt bob ichiga Muqaddas Ruhning “Yupatuvchi” sifatidagi tanitilishi va ta’rifi singdirib qo‘yilgandir. Yuhanno Xushxabarida Muqaddas Ruh to‘rt marta “Yupatuvchi” deb ataladi, Birinchi Yuhannoda esa bir marta, biroq u yerda bu so‘z “himoyachi” deb tarjima qilingan. Bu so‘z Yangi Ahdda boshqa hech qayerda uchramaydi.

Eski Ahdda Ibroniycha bir so‘z bor bo‘lib, u Voiz 4:1 da va Marsiyalar 1-bob 9 va 16-oyatlarda “tasalli beruvchi” deb tarjima qilingan. Bu uchala murojaatning barchasi zolimlar Xudoning xalqiga zulm o‘tkazganini va ular o‘zlari tushib qolgan qayg‘u hamda umidsizlik ichida ularni qo‘llab-quvvatlaydigan biror tasalli beruvchiga ega emasliklarini bildiradi.

Muqaddas Ruhning “Tasalli Beruvchi” sifatida ta’riflanishi, Iso shogirdlarni atigi bir necha soat oldinda turgan buyuk umidsizlikka tayyorlashga intilayotgan parchada berilgan. O‘sha vaziyatda U, hatto O‘zi yo‘qligida ham, Muqaddas Ruh ularga tasalli berish uchun hozir bo‘lishini ta’kidlaydi. Muqaddas Ruhni Tasalli Beruvchi sifatidagi shu kontekstda ta’riflar ekan, Iso Tasalli Beruvchi ado etadigan xizmatning xususiyatlarini aniq bayon qiladi.

Isoning O‘z ketishi va qaytishiga doir takroriy ishoralari ayni shu mavzuni ushbu parchaning asosiy mavzusi nuqtai nazaridan eng birinchi o‘ringa qo‘yadi.

Yuhanno 14:2–4, 18, 19, 28; 16:5–7, 10, 28; 17:11–13 oyatlari o‘nta bokira haqidagi masaldagi kechikish vaqtiga bevosita taalluqli bo‘lgan oyatlardir. Avvalgi oyatlar bilan birga quyidagi parcha ham keltiriladi; u takrorlash orqali kechikish vaqtini ta’kidlaydi, chunki “Rab katta ahamiyatga ega bo‘lmagan narsalarni takrorlamaydi.”

Yana oz fursat, va sizlar Meni ko‘rmaysizlar; va yana oz fursat, va sizlar Meni ko‘rasizlar, chunki Men Otamning oldiga ketaman. Shunda Uning ba’zi shogirdlari o‘zaro dedilar: “U bizga aytayotgan bu nima: ‘Yana oz fursat, va sizlar Meni ko‘rmaysizlar; va yana oz fursat, va sizlar Meni ko‘rasizlar’; hamda: ‘Chunki Men Otamning oldiga ketaman?’” Shunday qilib ular dedilar: “U aytayotgan bu ‘oz fursat’ nima? U nima deyayotganini tushunmayapmiz”. Endi Iso ulardan Mendan so‘rashni istayotganlarini bildi va ularga dedi: “Men aytgan: ‘Yana oz fursat, va sizlar Meni ko‘rmaysizlar; va yana oz fursat, va sizlar Meni ko‘rasizlar’, degan so‘zim haqida o‘zaro surishtiryapsizlarmi? Darhaqiqat, darhaqiqat, sizlarga aytaman: sizlar yig‘lab, nola qilasizlar, ammo dunyo quvonadi; sizlar qayg‘urasizlar, ammo qayg‘ungiz quvonchga

aylanadi. Ayol to'lg'oq tutganida qayg'uradi, chunki uning vaqti-soati yetgan bo'ladi; ammo bola tug'ilgach, dunyoga bir inson kelganining quvonchi sababli u o'z iztirobini endi eslamaydi. Sizlar ham hozir qayg'udasizlar; ammo Men sizlarni yana ko'raman, va qalbingiz quvonadi, va quvonchingizni sizlardan hech kim tortib olmaydi. Yuhanno 16:16–22.

O'n to'rtinchi bobdan o'n yettinchi bobgacha bo'lgan matnda kamida yigirma bir oyat shogirdlar Masihning qaytishini kutishga muhtoj bo'ladigan vaqt davrini belgilab beradi. Bu davr Masihning o'limidan boshlanib, Uning Otasi huzuridan qaytib kelishigacha davom etadi. Ular Uning qaytishini kutishlari kerak bo'lgan vaqt o'nta bokira haqidagi masaldagi kechikish vaqtini ramziy ifodalaydi. Luqoning Emmausdagi shogirdlar haqidagi bayonida bo'lgani kabi, xochning hafsalani pir qilishi bashoratomuz tarzda birinchi hafsalasi pir bo'lishdan keyin keladigan kechikish vaqtining boshlanishini timsollaydi.

Muqaddas Kitobning birinchi kitobidagi birinchi parchada biz yaratilish haqidagi bayonni topamiz va samoviy uchlikning uch Shaxsini tan olamiz. Muqaddas Kitobning oxirgi kitobidagi birinchi parchada ham biz samoviy uchlikning uch Shaxsini topamiz. Biz ko'rib chiqayotgan to'rt bobda ham samoviy uchlikning uch Shaxsini topamiz. Bu haqiqatni tan olish bizga Yuhanning to'rt bobini Ibtido kitobining birinchi bobi birinchi oyatidan ikkinchi bob uchinchi oyatigacha bo'lgan bashoratli chiziq ustiga, shuningdek Vahiy kitobining birinchi bobi birinchi oyatidan o'n birinchi oyatigacha bo'lgan parchasi ustiga qo'yish imkonini beradi.

Mazkur parchada Iso Tomasga shunday deydi: agar bir kishi Isoni ko'rgan bo'lsa, u Otani ko'rgan bo'ladi. Parcha, shuningdek, Masih O'z huzuri bilan shogirdlarga taskin bergan Zot ekanini, ammo U ketganida “boshqa” bir “Taskin beruvchi”ni yuborishini ham ko'rsatadi. Muqaddas Ruh Taskin beruvchidir, biroq Masih ham Taskin beruvchi edi.

Agar sizlar Meni taniganingizda edi, Mening Otamni ham tanigan bo'lur edingiz; endi esa Uni bilursizlar va Uni ko'rgansizlar. Filip Unga dedi: Hazrat, bizga Otani ko'rsating, shuning o'zi bizga kifoyadir. Iso unga dedi: Men shuncha vaqt sizlar bilan birga bo'lib, sen hali ham Meni tanimadingmi, Filip? Meni ko'rgan kishi Otani ko'rgan bo'lur; unda nega sen: “Bizga Otani ko'rsating”, deysan? Yuhanno 14:7–9.

Tomas, osmondagi uchlikning o'zaro munosabatiga doir guvohlikni ko'rishni rad etadigan Adventizmdagilarni ifodalaydi, garchi ular bu haqiqatni qo'llab-quvvatlovchi guvohliklarni qayta-qayta o'qigan bo'lishlari ehtimoldan xoli bo'lmasa ham.

Va Men Otadan iltijo qilaman, va U sizlarga boshqa bir Yupatuvchini beradi, toki U sizlar bilan abadiy qolsin; ya'ni haqiqat Ruhini; Uni dunyo qabul qila olmaydi, chunki Uni na ko'radi, na taniydi; ammo sizlar Uni taniysizlar; chunki U sizlar bilan istiqomat qiladi va sizlarda bo'ladi. Men sizlarni yupanchsiz qoldirmayman: oldingizga kelaman. Yana oz fursat, va dunyo Meni endi ko'rmaydi; ammo sizlar Meni ko'rasizlar: Men yashaganim uchun, sizlar ham yashaysizlar. Yuhanno 14:16–19.

Agar biz Isoni ko'rgan bo'lsak, Otani ko'rgan bo'lamiz. Iso “Tasalli beruvchi”dir, Muqaddas Ruh esa “boshqa bir Tasalli beruvchi”dir. Agar biz Isoni ko'rgan bo'lsak, Otani ko'rgan bo'lamiz va Tasalli beruvchini ham ko'rgan bo'lamiz. Muqaddas Kitobda “tasalli beruvchi” so'zi ishlatilgan

besh o‘rinning barchasida u havoriy Yuhanno tomonidan qo‘llangan. Beshinchi o‘rinda esa bu so‘z “himoyachi” deb tarjima qilingan.

Ey mening aziz bolalarim, gunoh qilmasligingiz uchun sizlarga bularni yozyapman. Agar kimdir gunoh qilsa, bizning Otaning huzurida himoyachimiz bor — solih Iso Masih. 1 Yuhanno 2:1.

Kimdir gunoh qilsa, bizning Ovutuvchimiz — Solih Iso Masih bordir. Himoyachi — gunohkor nomidan shafolat qiluvchi zotdir. Pavlus Isoning ishini bizning himoyachimiz sifatida ta’riflaydi.

Kim mahkum qilar? O‘lgan Masihdir, balki undan ham ko‘proq, qayta tirilgan, Xudoning o‘ng tomonida bo‘lgan va biz uchun shafolat qilayotgan ham O‘shadir. Rimliklarga 8:34.

Iso gunohkorning himoyachisidir, bu esa Uning Tasalli beruvchi ekanini ham o‘z ichiga oladi. Xuddi shu bobda Pavlus bundan avval Muqaddas Ruh ham biz uchun shafolat qilishini ta’kidlagan edi.

Xuddi shuningdek Ruh ham bizning zaifliklarimizga yordam beradi; chunki biz qanday qilib lozim bo‘lgandek ibodat qilishimiz kerakligini bilmaymiz; ammo Ruhning O‘zi biz uchun ifoda etib bo‘lmaydigan oh-vohlar bilan shafolat qiladi. Va qalblarni tekshiruvchi Zot Ruhning fikri nima ekanini biladi, chunki U muqaddaslar uchun Xudoning irodasiga muvofiq shafolat qiladi. Rimliklarga 8:26, 27.

Iso va Muqaddas Ruh ikkalasi ham Tasalli Beruvchi sifatida ta’riflangan; shu bois ular ikkalasi ham biz uchun shafolat qiluvchi Himoyachilardir. Biz ko‘rib chiqayotgan Yuhanno kitobidagi parchada samoviy uchlikning uch Shaxsi hammasi ifodalangan bo‘lib, u Muqaddas Kitobning birinchi kitobidagi ilk guvohlik va oxirgi kitobidagi ilk guvohlik bilan birga qaralganda, Ilohiyatning uch Shaxsining o‘zaro munosabati hamda faoliyati haqidagi nur yanada ravshanlashadi.

“Otani yer yuzidagi narsalar bilan ta’riflab bo‘lmaydi. Ota — ilohiyatning butun to‘liqligining jismoniy ifodasidir va o‘limli inson nigohiga ko‘rinmasdir. O‘g‘il esa namoyon qilingan ilohiyatning butun to‘liqligidir. Xudoning Kalomi Uni ‘Uning zotining aniq surati’ deb e’lon qiladi. ‘Zero, Xudo olamni shunchalik sevib qoldiki, U O‘zining yagona tug‘ilgan O‘g‘lini berdi, toki Unga ishongan har bir kishi halok bo‘lmasin, balki abadiy hayotga ega bo‘lsin.’ Bu yerda Otaning shaxsligi ko‘rsatilgan.”

“Masih osmonga ko‘tarilganidan keyin yuborishga va’da qilgan Yupatuvchi — bu Xudolikning butun to‘liqligidagi Ruh bo‘lib, Masihni shaxsiy Najotkor sifatida qabul qilib, Unga ishonganlarning barchasiga ilohiy inoyatning qudratini zohir qiladi. Samoviy uchlikning uch tirik Shaxsi bor. Mana shu uch qudratning — Ota, O‘g‘il va Muqaddas Ruhning — nomi bilan, Masihni tirik imon orqali qabul qilganlar suvga cho‘mdiradilar, va bu qudratlar osmonning itoatkor fuqarolari bilan ularning Masihda yangi hayot kechirishga bo‘lgan sa’y-harakatlarida hamkorlik qiladilar.”

“Gunohkor nima qilishi kerak? — Masihga ishonsin. U Masihning mulkidir, Xudoning O‘g‘lining qoni bilan sotib olingandir. Sinov va mashaqqatlar orqali Najotkor insonlarni gunoh

qulligidan qutqardi. Xo'sh, gunohdan najot topish uchun biz nima qilishimiz kerak? — Gunohni kechiruvchi Najotkor sifatida Rabbimiz Iso Masihga ishoninglar. Kimki o'z gunohini e'tirof etib, yuragini kamtar tutsa, mag'firatni qabul qiladi. Iso gunohni kechiruvchi Najotkor bo'lishi bilan birga, cheksiz Xudoning yagona tug'ilgan O'g'lidir. Kechirilgan gunohkor gunohdan Xaloskorimiz bo'lgan Iso Masih orqali Xudo bilan yarashadi. Muqaddaslik yo'lida sobit qolib, u Xudoning inoyatiga tobe bo'ladi. Unga to'liq najot, quvonch va tinchlik, hamda Xudodan keladigan haqiqiy donolik ato etiladi.”

“Iso Masihning kafforatchi qoniga bo'lgan imon — mag'firatning kafolatidir. Masih barcha gunohni poklab tashlashga qodirdir. O'sha qudratga kundan-kunga sodda tayanish inson bandasiga o'tkir hikmat ato etadi, toki u bu oxirgi kunlarda jonni gunoh qulligidan nima asrashini farqlab bilsin. Imon va ibodat orqali, Masihni bilish vositasida, u o'z najotini amalga oshirishi lozim.”

“Muqaddas Ruh bizni tan oladi va barcha haqiqatga yo'llaydi. Xudo O'zining yagona tug'ilgan O'g'lini berdi, toki Unga ishongan har bir kishi halok bo'lmasin, balki abadiy hayotga ega bo'lsin. Masih gunohkorning Najotkoridir. Masihning o'limi gunohkorni qutqardi. Bu bizning yagona umidimizdir. Agar biz o'zimizni to'la taslim qilsak va Masihning fazilatlarini amalda namoyon etsak, abadiy hayot mukofotiga erishamiz.

“«O'g'ilga ishonuvchi Otagayam egadir». Ota va O'g'ilga doimiy imon keltirgan kishi Ruhga ham egadir. Muqaddas Ruh uning tasalli beruvchisidir, va u hech qachon haqiqatdan chetga chiqmaydi.” Bible Training School, 1906-yil 1-mart.

Samoviy uchlikning ishi va o'zaro munosabati haqidagi qo'shimcha nurni hisobga olmaganda ham, ushbu parchada samoviy uchlikning aniqlab ko'rsatilishi, bu to'rt bob Yahudo qabilasining Arsloni tomonidan hozir muhrdan ochilayotgan xabar bilan uyg'unlashtirilishi lozimligiga guvohlik beradi.

Emmaus shogirdlari haqidagi hikoyadagi guvohlik shuni ifodalaydiki, xochdan keyin kelgan umidsizlik va kechikish davrlari birinchi umidsizlikdan keyin keladigan umidsizlik va kechikish davrini ifodalaydi, va buni aniqlovchi uchta shahodat mavjud. Yana bir guvohlik ham borki, u Yuhanning to'rt bobida ifodalangan tarix birinchi umidsizlikning sharoitlarini ifodalashini tasdiqlaydi.

Xudoning Kalomida tilga olingan birinchi haqiqat bo'lgan yaratilish hikoyasining so'nggi oyati uch so'z bilan yakunlanadi, va bu so'zlarning har biri “haqiqat” so'zini hosil qiladigan uch harfdan biri bilan boshlanadi, hamda ular buni to'g'ri tartibda qiladi. Ibtidodagi yaratilish hikoyasi “Boshida” degan so'zlar bilan boshlanadi va “Xudo yaratdi va qildi” degan uch so'z bilan yakunlanadi.

Ushbu uch so'zning birinchi harflari birlashtirilganda “haqiqat” so'zi hosil bo'ladi. Yaratilish haqidagi voqea “boshlanish” bilan boshlanadi va Alfa hamda Omegani ifodalovchi harflar bilan ramziy tarzda ko'rsatilgan so'z bilan yakunlanadi. Xuddi shuningdek, Muqaddas Kitobning so'nggi kitobining kirish qismida Iso ikki marta Alfa va Omega, boshlanish va yakun, birinchi va oxirgi deb ta'riflanadi. Alfa va Omegani ifodalovchi o'sha uch harf Yuhannodagi ushbu parcha

Ibtidoning boshidagi bashoratli satr va Vahiyning boshidagi bashoratli satr bilan birlashtirilishi lozimligiga yana bir guvohlik beradi. Bu guvohlik Yupatuvchining ishining tavsifi ichida tan olinadi. Yupatuvchining ishi o'sha uch ibroniy harfi bilan ifodalangan uch bosqichli ishdir. Alfa va Omeganing muhri bizga ushbu to'rt bobni sinov muddati yopilishidan sal oldin muhrdan ochiladigan Iso Masihning Vahiysi xabarining kontekstida joylashtirish imkonini beradi.

Yetti momaqaldiroq to'rtta aniq yo'l belgisi (vaqt nuqtalari) va uchta aniq vaqt davrini ifodalaydi; bularning boshlanishi yer yuzini O'zining ulug'vorligi bilan yoritishi lozim bo'lgan bir farishtaning tushib kelishi yo'l belgisidan boshlanadi. O'sha yo'l belgisi vaqtning bir nuqtasi edi. Ikkinchi yo'l belgisi (vaqt nuqtasi) birinchi umidsizlik bo'lib, u tutilib qolish vaqti davrini boshlab beradi. Tutilib qolish vaqti uchinchi yo'l belgisiga (vaqt nuqtasiga) olib boradi; u yerda bir haqiqat muhrdan ochiladi va bu bir harakatni vujudga keltiradi. Bu harakat hukm sifatida ifodalangan to'rtinchi yo'l belgisida (vaqt nuqtasida) yakunlanadi. O'sha to'rtta yo'l belgisi va uchta vaqt davrining har biri bittadan momaqaldiroqni ifodalaydi va jami yetti momaqaldiroqni tashkil etadi. Ular, shuningdek, to'rt-uch birikmasini ham ifodalaydi.

Oldingi maqolalarda biz yetti jamoat, yetti muhr va yetti karnay haqidagi pioner tushuncha "to'rt-uch birikmasi"ni tan olishini aniqlagan edik. Dastlabki to'rtta jamoat, muhr va karnay so'nggi uchta jamoat, muhr va karnaydan ajralib turadi. Yetti momaqaldiroq to'rtta chegara-belgini ifodalaydi, biroq o'sha to'rtta chegara-belgi ichida uch davr mavjud. Vahiy kitobida uch guvoh (jamoatlar, muhrlar va karnaylar) asosida o'rnatilgan "to'rt va uch" ilohiy birikmasi Vahiy kitobining yetti momaqaldiroq'idagi "to'rt va uch" birikmasining haqiqiyligini tasdiqlaydi.

Biroq yetti momaqaldiroq orqali ifodalangan tarixiy chiziq ichiga joylashtirilgan holda, yana bir yashirin va alohida bashorat chizig'i mavjud bo'lib, u yetti momaqaldiroq sifatida ifodalangan ramzdan farq qiladigan uchta yo'l belgilariga ega. Shuning uchun, biz yetti momaqaldiroqning hozir muhrdan ochilayotgan yashirin tarix bilan bo'lgan bashoratiy aloqasini ko'rib chiqqanimizda, yetti momaqaldiroq to'rtta yo'l belgisini (vaqt nuqtalarini), yashirin tarix esa uchta yo'l belgisini (vaqt nuqtalarini) taqdim etishini ko'ramiz. Jamoatlar, muhrlar, karnaylar va momaqaldiroqlarga o'xshab, yashirin tarix yetti momaqaldiroqning to'rtta yo'l belgisi bilan bog'langan uchta yo'l belgisini ifodalaydi. Yashirin tarix ham uch-to'rt birikmasiga ega.

Yetti momaqaldiroq ichiga singdirilgan yashirin tarixda uchta aniq tayanch nuqta mavjud bo'lib, ularning har biri "vaqt nuqtasi"dir; va o'sha uch tayanch nuqtaning birinchisi ham, oxirgisi ham umidsizlikni ifodalaydi. Birinchi va ikkinchi tayanch nuqtalar orasida alohida bir "vaqt davri" bor, shuningdek, ikkinchi va uchinchi vaqt nuqtalari orasida ham alohida bir "vaqt davri" mavjud. "Umidsizlik" so'zi amalga oshmay qolgan belgilangan uchrashuv tushunchasidan kelib chiqqan bo'lib, o'z ta'rifida vaqt nuqtasi haqidagi urg'uni saqlaydi. Yarim tun ham muayyan bir vaqtdir. Yashirin tarix ikki vaqt davri — kechikish vaqti va yettinchi oy harakati — bilan ajratilgan uchta vaqt nuqtasi orqali tasvirlangan.

Yashirin tarixning birinchi yo'l belgisi umidsizlikni ko'rsatadi va oxirgi yo'l belgisi ham umidsizlikni ko'rsatadi. Shuning uchun, birinchi umidsizlikdan to oxirgi umidsizlikkacha bo'lgan oraliqda barcha islohot chiziqlari singari ayni uch bosqichga ega bo'lgan yashirin bashorat chizig'i

mavjuddir. U, shuningdek, Alfa va Omeganning muhriga ham egadir, chunki “haqiqat”ni hosil qiluvchi uch harf umidsizlik bilan boshlanib, umidsizlik bilan tugaydigan uch yo‘l belgisiga mos keladi. Yetti momaqaldiroq ichidagi o‘sha yashirin tarix — Yahudo qabilasining Arsloni hozirda muhrini ochayotgan haqiqatdir.

Biz ko‘rib chiqayotgan Yuhanno kitobidagi parcha oldingi bobda So‘nggi Kechki Ovqat bilan kirish qilinadi; bu esa ushbu to‘rt bobning xabari yeyilishi kerakligini ta’kidlaydi. Bu to‘rt bob Getsemaniyaga tomon yurish bilan yakunlanadi. Rivoyat ovqatlanishdan boshlab, xoch inqirozi boshlanguniga qadar bo‘lgan harakat ichida sodir bo‘ladi. Bashoratli ma’noda, bu to‘rt bobning manzarasi hukmdan oldin yeyilishi kerak bo‘lgan so‘nggi xabarni belgilaydi. Hukmning yopilishiga olib boradigan xabar — hukm yopilishidan sal oldin Vahiy kitobida muhrdan ochiladigan xabardir.

Shogirdlar va Iso payg‘ambarlik tarixining shunday bir nuqtasidaki, ularga kechikish vaqti haqida ma’lum qilinmoqda. Millerchilar tarixida Rabbiiy O‘z qo‘lini olib qo‘ydi, toki Yarim tun nidosi xabarining tushunchasi yuzaga kelsin; biroq Samuel Snow xabarini yuzaga keltirgan o‘sha tushuncha ayni paytda Millerchilarga o‘n bokiraning kechikish vaqtida ekanliklarini ham ma’lum qildi. Shogirdlar endigina So‘nggi Kechki Ovqatni yeb bo‘lgan edilar va xabarni o‘zlashtirar ekanlar, Masih Yuhanning to‘rt bobida kechikish vaqtini tushuntirdi.

Samuel Snowning tushunchasi “Yarim Tun Faryodi” xabari sifatida ifodalangan yakuniy tushunchani rivojlantirgan bir qator maqolalar orqali hujjatlashtirilishi mumkin. Uning xabari rivojlanib borar ekan, u bu xabarni bir qator lager yig‘ilishlarida ham taqdim etdi. Lager yig‘ilishlariga olib borgan maqolalar turkumi oxir-oqibat uni olti kun davom etgan Exeter lager yig‘ilishiga olib keldi. Bashorat nuqtai nazaridan, “Yarim Tun Faryodi” xabari vaqt davri mobaynida bosqichma-bosqich rivojlantiriladi. Yuhannodagi to‘rtta bob xabar rivojlantirilayotgan bashoratli tarixda sodir bo‘ladi.

Yuhanning to‘rt bobida Muqaddas Ruhning ishi uch bosqich sifatida ta’riflanadi: gunoh, solihlik va hukm to‘g‘risida ishonitirish. Bu uch bosqich, shuningdek, yetti momaqaldiroq ichiga singdirilgan yashirin tarixning uchta yo‘l belgisi hamdir.

Shunga qaramay, sizlarga haqiqatni aytaman: Mening ketishim sizlar uchun foydalidir; chunki agar Men ketmasam, Yupatuvchi sizlarning oldingizga kelmaydi; ammo agar ketsam, Uni sizlarning oldingizga yuboraman. U kelganida esa, dunyoni gunoh, solihlik va hukm to‘g‘risida fosh etadi: gunoh to‘g‘risida — chunki ular Menga ishonmaydilar; solihlik to‘g‘risida — chunki Men Otamning oldiga ketaman, va sizlar Meni endi ko‘rmaysizlar; hukm to‘g‘risida esa — chunki bu dunyoning hokimi hukm qilingandir. Sizlarga aytadigan yana ko‘p narsalarim bor, lekin hozir ularni ko‘tara olmaysizlar. Ammo U, ya’ni haqiqat Ruhi kelganida, sizlarni butun haqiqatga yo‘llaydi; chunki U O‘zidan gapirmaydi, balki nimani eshitsa, shuni gapiradi va kelajakdagi narsalarni sizlarga bildiradi. U Meni ulug‘laydi, chunki Meningimdan olib, sizlarga ma’lum qiladi. Yuhanno 16:7–14.

Milleritlar tarixida Iso Tungi Nidoda kechikish vaqtiga yakun yasash uchun qaytib kelmadi. U O‘z qo‘lini tortdi va Muqaddas Ruhni to‘kdi yoki yubordi. Tasalli Beruvchi sifatida ifodalangan

Muqaddas Ruh umidsizlikni tarqatish uchun keldi. U tanlab olingan, ammo amalga oshmagan bashorat tufayli yuzaga kelgan umidsizlikdan gangib qolganlarga taskin berish uchun keldi.

Biz avvalroq havoriy Yuhanno, Hizqiyol va Yeremiyo og'izda asaldek shirin bo'lgan kichik kitobni yeyayotganlari tasvirlanganini ko'rsatib o'tgan edik. Ko'pincha e'tibordan chetda qoladigan, ana shu uch payg'ambar o'rtasida ataylab qo'yilgan bir farq bor.

Hizqiyol kichik kitobchani yegan va Xudoning murtad jamoatiga olib borish uchun xabar berilgan kishilarni tasvirlash uchun qo'llanadi. Hizqiyol yeb qo'yilgan kitob bajarilishi lozim bo'lgan ishni belgilashini ifodalaydi. U Xudoning ilgarigi tanlangan xalqiga berilgan xabarni ifodalaydi. Uning xabari ilgarigi tanlangan xalqni olov uchun tayinlangan bog'lamlarga bog'laydigan narsadir. Yuhanning to'rt bobida Iso Hizqiyol ishining maqsadini ochib beradi.

Men sizlarga aytgan so'zni eslang: qul o'z xo'jayinidan ulug' emas. Agar ular Meni quvg'in qilgan bo'lsalar, sizlarni ham quvg'in qiladilar; agar Mening so'zimga rioya qilgan bo'lsalar, sizlarning so'zingizga ham rioya qiladilar. Ammo ularning hammasini sizlarga Mening nomim tufayli qiladilar, chunki ular Meni yuborgan Zotni tanimaydilar. Agar Men kelib ularga so'zlamagan bo'lganimda, ularda gunoh bo'lmas edi; ammo endi ularning gunohi uchun hech qanday bahona yo'q. Mendan nafratlangan kishi Otamdan ham nafratlanadi. Agar Men ular orasida boshqa hech kim qilmagan ishlarni qilmagan bo'lganimda, ularda gunoh bo'lmas edi; ammo endi ular ham Meni, ham Otamni ko'rdilar va nafrat qildilar. Lekin bu ularning qonunida yozilgan ushbu so'z bajo bo'lishi uchun yuz berdi: "Ular Mendan sababsiz nafratlandilar". Ammo Yupatuvchi kelganda, Uni Men sizlarga Otadan yuboraman, ya'ni Otadan chiquvchi Haqiqat Ruhi, U Men haqimda guvohlik beradi. Yuhanno 15:20–26.

Hizqiyolning kitobni yeganida boshlangan ishi rad etiladigan xabarning taqdim etilishini ifodalaydi, ammo bu rad etish ularning Xudodan nafratlanishining va sinov muddatining kosasini to'la to'ldirganliklarining dalilidir.

Va U menga dedi: "Ey inson o'g'li, Men seni Isroil o'g'illarining oldiga, Menga qarshi bosh ko'targan isyonkor xalqqa yuboraman; ular ham, ota-bobolari ham, mana shu bugungi kungacha Menga qarshi gunoh qilib keldilar. Chunki ular yuzsiz farzandlar va qattiq yuraklidir. Men seni ularning oldiga yuboraman; sen esa ularga: 'Egamiz Xudo shunday deydi', — deb aytasan. Ular esa, xoh eshitsinlar, xoh eshitmasinlar, — chunki ular isyonkor xonadondir, — baribir, o'z oralarida bir payg'ambar bo'lganini bilib olurlar. Hizqiyol 2:3–5.

Hizqiyolning xizmati avvalgi ahd xalqiga qarshi bir guvohlik bo'lganidek, Masihning xizmati ham bahslashuvchan yahudiylarga qarshi shunday bo'lgan; shu bois Hizqiyolning xabari avvalgi ahd xalqini yondiruvchi halokat oloviga mahkum, bir dasta qilib bog'langan begona o'tlar sifatida bog'laydigan so'nggi ogohlantirish xabaridir.

"Shundan so'ng men uchinchi farishtani ko'rdim. Yonimdagi farishta shunday dedi: 'Uning ishi dahshatlidir. Uning vazifasi ulug' va vahimalidir. U bug'doyni begona o'tdan ajratib oladigan hamda bug'doyni samoviy ombor uchun muhrlaydigan yoki bog'laydigan farishtadir. Bu narsalar butun ongni, butun diqqat-e'tiborni to'liq band etmog'i lozim.'" Early Writings, 118.

Kichik kitobni yeyish orqali ifodalangan ish qudratli farishta qo‘lida kichik kitob bilan tushgan paytda boshlanadi. Birinchi farishtaning tarixida bu 1840-yil 11-avgustda sodir bo‘lgan bo‘lsa, uchinchi farishtaning tarixida bu 2001-yil 11-sentyabrda sodir bo‘ldi. Bu sanalarning har ikkisi mos ravishda ikkinchi voy islomiga yoki uchinchi voy islomiga bog‘liq bo‘lgan bashoratlarning bajo bo‘lishini ifodalaydi. Shuning uchun Ishayo yigirma ikkinchi bobda, Filadelfiyaliklar va Laodikyaliklar uchun vahiy vodiysidagi inqirozni tasvirlar ekan, 1840-yilda protestantizmning tanlangan xalqi bo‘lgan Laodikyaliklar va 2001-yilda tanlangan xalq bo‘lgan adventizm “kamonchilar tomonidan bog‘langan”ini ko‘rsatadi. Muqaddas Kitob bashoratidagi kamonchilar — Islomdir, va Islom haqidagi vahiy 1840-yilda ham, 2001-yilda ham bajo bo‘lganda, avvalgi tanlangan xalq Hizqiyol orqali ifodalanganlar tomonidan taqdim etilgan Islom haqidagi bashoratni rad etdi. Ular o‘sha yerda va o‘sha paytda begona o‘tlar sifatida bog‘lab qo‘yildi. Hizqiyolning ishi “ularning gunohi”ni qoplab turgan “pardani” olib tashlash edi; bu esa Iso tomonidan Xudoga nisbatan nafrat sifatida ifodalanadi.

Vahiy vodiysiga oid yuk. Senga endi nima bo‘ldiki, hammang tomlarga chiqib ketding? Ey shovqin-suronga to‘la, g‘ala-g‘ovurli shahar, quvonchli shahar: sening o‘ldirilganlaring qilich bilan o‘ldirilmagan, jangda ham halok bo‘lmagan. Barcha hokimlaring birgalikda qochib ketdi, ular kamonchilar tomonidan bog‘lab qo‘yildi: senda topilganlarning hammasi birgalikda bog‘landi, ular uzoqqa qochib ketgan edi. Ishayo 22:1–3.

Xudo yigit bilan [Ismoil bilan] edi; u ulg‘aydi, sahroda yashadi va kamonchi bo‘ldi. Ibtido 21:20.

Vahiy bo‘lmagan joyda xalq halok bo‘ladi; ammo qonunni saqlaydigan baxtlidir. Hikmatlar 29:18.

Yeremiyo qudratli farishta tushib kelib, o‘z ulug‘vorligi bilan yer yuzini yoritishi lozim bo‘lgan paytda kitobni yegan, ammo 1843-yildagi amalga oshmagan bashoratning umidsizligini boshdan kechirganlarni ifodalaydi. Yeremiyo payg‘ambarlik ma’nosida Xudo yolg‘on gapirdimi, deb mulohaza qiladi. Bu ishora Yeremiyoni Xabaquqning ikkinchi bobiga bog‘laydi.

Men o‘z soqchiligimda turaman, minoraga chiqib turaman, U menga nima deyishini va tanbeh berilganimda nima javob qilishimni kuzatib turaman. Va Egamiz menga javob berib, dedi: “Vahiyini yoz, uni lavhalar ustiga ravshan qilib bit, toki uni o‘qigan odam yugurib borsin. Chunki vahiy hali belgilangan vaqt uchundir, ammo oxirida u so‘zlaydi va yolg‘on chiqmaydi; garchi u kechikkandek tuyulsa ham, uni kut; chunki u albatta keladi, kechikmaydi. Mana, kibrlangan kishining joni uning ichida to‘g‘ri emas; ammo solih o‘z imoni bilan yashaydi.” Habakkuk 2:1–4.

Yuhanno shirinlikni ham, achchiq umidsizlikni ham boshdan kechirganlarni ifodalash uchun ramziy tarzda qo‘llanilgan bo‘lib, 1840-yil 11-avgustdan 1844-yil 22-oktabrgacha bo‘lgan butun tarixni ifodalaydi.

Va men farishtaning oldiga bordim va unga: “Menga kichik kitobni ber”, — dedim. U esa menga dedi: “Uni ol va yeb yubor; u qornini achchiq qiladi, ammo og‘zingda asalday shirin bo‘ladi”. Men kichik kitobni farishtaning qo‘lidan oldim va uni yeb yubordim; u og‘zimda

asalday shirin edi; ammo uni yeb bo'lganim zahoti qornim achchiq bo'ldi. Vahiy 10:9, 10.

Hizqiyol 1840-yil 11-avgust va 2001-yil 11-sentabrda farishta tushgan paytda boshlangan, avvalgi tanlangan xalq ustidan hukmni muhrlaydigan bashoratli xabarni taqdim etish ishini ifodalaydi.

Lekin sen, ey inson o'g'li, senga aytayotganimni eshit; o'sha isyonkor xonadon kabi isyonkor bo'lma: og'zingni och va Men senga berayotgan narsani ye. Men qaraganimda esa, mana, menga bir qo'l uzatildi; va, ana, unda bir kitob o'rog'i bor edi; U uni oldimga yoydi; va u ichidan ham, tashidan ham yozilgan edi; unda marsiyalar, motam va voy yozilgan edi. Yana U menga dedi: Ey inson o'g'li, topganingni ye; shu o'rog'ni ye, borib Isroil xonadoniga so'zla. Shunda men og'zimni ochdim, va U menga o'sha o'rog'ni yedirdi. Va U menga dedi: Ey inson o'g'li, qorningni yedir va ichingni Men senga berayotgan shu o'rog' bilan to'ldir. Shunda men uni yedim; va u og'zimda shirinligi jihatidan asalday edi. Hizqiyol 2:8–3:3.

Yeremiyo 1840-yil 11-avgustdan to Tungi Faryoddan sal avvalgigacha bo'lgan tarixni ifodalaydi.

So'zlaring topildi, men esa ularni yedim; so'zing mening qalbim uchun quvonch va shodlik bo'ldi; chunki men Sening noming bilan atalganman, ey lashkarlar Parvardigori Xudo. Men masxarachilar yig'inida o'tirmadim, na quvondim; Sening qo'ling sababli yolg'iz o'tirdim; chunki Sen meni g'azabga to'ldirding. Nega dardim uzluksiz, yaram esa tuzalmas bo'lib, shifo topishni rad etadi? Sen men uchun tamoman yolg'onchi kabi, qurib qoladigan suvlar kabi bo'larmisan? Shuning uchun Egamiz shunday deydi: Agar sen qaytsang, Men seni yana qaytaraman, va sen Mening huzurimda turasan; agar qimmatlisini razildan ajratib chiqarsang, sen Mening og'zim kabi bo'lasan; ular senga qaytsinlar, ammo sen ularga qaytma. Men seni bu xalq uchun mustahkam jez devor qilaman; ular senga qarshi jang qiladilar, ammo seni yenga olmaydilar; chunki Men seni qutqarish va xalos etish uchun sen bilanman, deydi Egamiz. Men seni yovuzlarning qo'lidan qutqaraman, va dahshatlilarning qo'lidan fidya bilan ozod qilaman. Yeremiyo 15:16–21.

Yeremiyo bizning hozirgi tariximiz va xabarimizni ifodalaydi. Hozirgi xabar — bu Tungi yarimdagi nido xabaridir; u Xudoning Yeremiyo timsolida ko'rsatilgan xalqi o'z “og'riqlari”ni “abadiy”, “jarohati”ni esa davolab bo'lmaydigan, hech qachon tuzalmaydigan deb o'ylab, “g'azab”ga “to'lgan” paytda bosqichma-bosqich rivojlantirilmoqda. Ular “masxarachilar jamoasi”dan ajralib chiqqanlar. Endi ular kitobni avval yeb, u ularning “qalbi”ning “shodligi” bo'lgan paytdagidek endi “quvonmaydilar”.

Lekin bunday holatda bo'lganlar uchun maslahat bor. “Agar sen qaytsang” va shuningdek “agar qimmatlisini tubandan ajratib olsang”, unda Xudo ularga qaytadi. Mazkur parchadagi ibroniychada “seni yana qaytaraman” degan ibora shuni anglatadiki, agar ular Unga qaytsalar, Xudo ularga qaytadi.

Shunday ekan, o'zingizni Xudoga bo'ysundiringlar. Iblisga qarshi turinglar, shunda u sizlardan qochadi. Xudoga yaqinlashinglar, shunda U sizlarga yaqinlashadi. Ey gunohkorlar, qo'llaringizni poklanglar; ey ikki ko'ngilli kishilar, qalblaringizni poklanglar. Iztirob chekinglar, motam tutinglar va yig'langlar; kulgingiz motamga, quvonchingiz mahzunlikka aylansin. Rabbimiz huzurida o'zingizni past tutinglar, shunda U sizlarni yuksaltiradi. Yoqub

4:7–10.

Agar ular Xudoga yaqinlashsalar, U ham ularga yaqinlashadi. Agar ular bu ishlarni qilsalar, unda ular Rabbimiz huzurida “turadilar” va Xudoning “og‘zi” bo‘ladilar. Bundan tashqari, U Yeremiyoga (bizga) O‘z xalqini “yovuzlar” uchun “misdan qurilgan mustahkam devor” qilajagini, shundan keyin esa “dahshatlilar” Yeremiyo bilan ifodalanganlarga qarshi urush olib borajaklarini bildiradi. “Yovuzlar” Doniyordagi Matto kitobidagi nodon qizlarning timsolidir. “Dahshatlilar” yakshanba qonuni inqirozi davrida zamonaviy Bobilning uch karra ittifoqini ifodalaydi.

Uchala payg‘ambarning guvohliklari bir xil tarixga taalluqlidir, biroq ular ayni shu bir tarixning uch xil jihatini yoritadi. Yeremiyo birinchi umidsizlikni endigina boshdan kechirgan, ammo hali Yarim tun faryodi yo‘l-ko‘rsatkichiga yetib bormaganlarni ifodalaydi. Biz 2020-yil 18-iyuldan beri ana shu holatdamiz. Masala shundaki, biz qaytib kelamizmi, yo‘qmi. Agar qaytib kelsak, Qo‘shma Shtatlar ajdaho kabi “gapiradigan” ayni vaqtda biz Egamiz nomidan “gapiramiz”.

Yeremiyo tasvirlayotgan tarix bizning hozirgi tariximizdir va u yetti momaqaldiroq ichidagi yashirin uchta yo‘lbelgi bilan ifodalangan tarixdir. Bu, shuningdek, Yuhannodagi parchada bashoratli tarzda belgilangan tarixdir, chunki Yuhannodagi to‘rt bobning urg‘usi — yolg‘onga ishonganmi va juda shirin ta‘m bergan xabar aslida qurib qolgan suvlar bo‘lganmi, deb savol qo‘yayotgan Yeremiyoga tasalli berishda Muqaddas Ruhning ishidir.

Shunday qilib, Yeremiyo 2001-yil 11-sentabrdan boshlab 2020-yil 18-iyulgacha bo‘lgan tarixni ifodalaydi; aynan shu vaqtda, undan keyingi uch yarim ramziy kun bilan ifodalanganidek, kechikish vaqti boshlandi. Men “ramziy” deganimda, vaqtga oid bir bashoratni nazarda tutmayapman. Aytmoqchimanki, Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida aytilganidek, 2020-yil 18-iyul — ikki guvoh, ya‘ni Muqaddas Kitob va Bashorat Ruhi o‘ldirilgan hamda ularning jasadlari ko‘chada uch yarim kun qoldirilgan vaqtidir.

Va Men O‘zimning ikki guvohimga qudrat beraman, va ular qan kiyingan holda ming ikki yuz oltmish kun davomida bashorat qiladilar. Bular yerning Xudosi huzurida turgan ikki zaytun daraxti va ikki shamdondir. Agar kimdir ularga zarar yetkazmoqchi bo‘lsa, ularning og‘zidan olov chiqib, dushmanlarini yutib yuboradi; agar kimdir ularga zarar yetkazmoqchi bo‘lsa, u shu tarzda o‘ldirilishi kerak. Ular osmonni yopishga hokimdirlar, toki ularning bashorati kunlarida yomg‘ir yog‘masin; ular suvlar ustidan ham hokim bo‘lib, ularni qonga aylantirishga va istaganlaricha yer yuzini har xil balolar bilan urishga qodirdirlar. Ular o‘z guvohliklarini tamom qilganlarida, tubsizlikdan chiqadigan mahluq ularga qarshi urush qiladi, ularni yengadi va o‘ldiradi. Ularning jasadlari buyuk shaharning ko‘chasida yotadi; bu shahar ruhiy ma‘noda Sado‘m va Misr deb ataladi, o‘sha yerda Rabbimiz ham xochga mixlangan edi. Xalqlar, qabilalar, tillar va elatlardan bo‘lganlar ularning jasadlarini uch yarim kun davomida ko‘radilar va ularning jasadlarini qabrga qo‘yishga yo‘l qo‘ymaydilar. Yer yuzida yashovchilar esa ular ustidan shodlanadilar, xursandchilik qiladilar va bir-birlariga sovg‘alar yuboradilar; chunki bu ikki payg‘ambar yer yuzida yashovchilarni azoblagan edi. Vahiy 11:3–10.

Yeremiyoning holati orqali taqdim etilgan guvohlik umidsizlikdan keyin, biroq Yarim tun faryodidan oldin joylashgandir. Yeremiya Yarim tun faryodi xabarining ovozi bo‘la olishi uchun

avval qaytishi lozim edi. Bu bugungi kundagi bizning holatimizdir. Bu, shuningdek, biz ko‘rib chiqayotgan Yuhannodagi to‘rt bobning tarixiy manzarasidir, hamda yetti momaqaldiroq ichidagi yashirin tarix orqali ifodalangan tarix hamdir.

Agar Yuhanning to‘rt bobdan iborat guvohligidagi “Tasalli Beruvchi” bilan bog‘liq nurni ko‘rib chiqsak, rivoyat 2020-yil 18-iyul, hafsalasi pir bo‘lish va kechikish davri, muhri ochilgan Yarim Tun Nidosi xabari hamda Yakshanba qonunining kelayotgan hukmi haqida ekanini anglash uchun mo‘l-ko‘l dalillar topamiz. Bu boblar yashirin tarixning bashoratli tuzilmasi ustiga qurilmoqda.

Agar biz yaqin orada keladigan inqirozda Xudoning og‘zi kabi bo‘lishimiz kerak bo‘lsa, unda hozirgi vazifamiz “qimmatbaho narsani razildan ajratib olish”dir; yoki Yoqub ayni shu ishni qanday ta’riflasa, biz “qo‘llaringizni poklang, ey gunohkorlar; va qalblaringizni pokiza qiling, ey ikki ko‘ngillilar. Kulfat chekinglar, motam tutinglar va yig‘langlar; kulgingiz motamga, quvonchingiz esa g‘amga aylansin. Egamiz huzurida o‘zingizni past tutinglar, shunda U sizlarni juda yaqin kelajakda bir bayroq kabi yuksaltiradi.”

U xalqlar uchun bir bayroq ko‘taradi, Isroilning quvg‘in qilinganlarini jamlaydi va Yahudoning tarqalib ketganlarini yerning to‘rt burchagidan to‘plab birlashtiradi. Ishayo 11:12.

Bu to‘rt bob haqidagi mulohazalarimizni keyingi maqolada yakunlaymiz.